

En fråga om liv och död

Intervju med Sten Lennquist huvudförfattare till boken *Traumatologi*

Vid det primära omhändertagandet av en svårt skadad är de beslut man fattar och de åtgärder man vidtar av avgörande betydelse och kan bokstavligen innebära skillnaden mellan liv och död, eller mellan full hälsa och invaliditet, påpekar Sten Lennquist, huvudförfattare till *Traumatologi*, den första heltäckande svenska läroboken inom detta område.

Skador av olika slag har stora konsekvenser för liv, hälsa och samhällsekonomi. Trauma är den vanligaste dödsorsaken hos människor under 45 år. Trots detta har traumatologin, enligt Lennquist, varit ett eftersatt område inom svensk sjukvårdsutbildning.

- All sjukvårdspersonal har rätt att få utbildning i traumatologi. Vem som helst kan, oavsett specialitet, ställas inför att ta hand om en svårt skadad. Och alla människor har rätt att i en sådan situation få kunnigt omhändertagande.
- Det finns bra amerikansk litteratur inom området, men den är anpassad till deras system med traumacenter – något som inte fungerar i den svenska strukturen, med stor yta i förhållande till befolkningsunderlaget, förklarar Lennquist.

Därför måste det finnas traumakompetens på varje sjukhus. Till skillnad från andra tillstånd har man inte tid att invänta eller konsultera någon med större kompetens. Basala åtgärder måste sättas in omedelbart. Det är idag klart dokumenterat att man genom förbättrad organisation och framför allt förbättrad utbildning i traumatologi avsevärt kan minska konsekvenserna av personskador.

- Det finns ett mycket stort intresse, framför allt bland de yngre, att få den här utbildningen. Men parallellt med den ökade specialiseringen har traumatologin i dagens utbildningssystem alltför mycket fått stå tillbaka för olika superspecialiteter. Jag hoppas att den här boken i det avseendet kan fungera som en väckarklocka, säger Sten Lennquist.